

Cleveland glasuje z ogromno večino za odstranitev prohibicije

Mrs. Rose Martinčič, 1440 Sylvia Ave., je srečno prestala operacijo. Prijateljice jo lahko obiščejo v Glenville bolnici.

☉ Jutri praznujejo svoje go-
vsi Jožeti in Pepce.

Washington, 17. marca. Mnenje Amerikancev, in sicer jako odličnih Amerikancev, se je tekom enega leta silno spremenilo, kar se tiče prohibicije. Tozadnja debata se je vršila danes v tem mestu v časnikarskem klubu, kjer poročevalci raznih časopisov majajo z glavni, da je kaj takega mogoče. Pričakuje se, da bo predsednik Hoover najkrajšem času prisiljen sprejeti svoje stališče napram prohibiciji, in sicer v očitel tridovratnega nasprotovanja inteligentov napram prohibiciji. Odlični časnikar od Hearst časopisov, Henry Sacks, se je izjavil: "Tekom zadnjih let je bila politika predsednika glede prohibicije "suha kot kost." Toda Hoover prihaja vsak dan bolj do spoznanja, da mu taka politika ne more pripeljati pristašev, zlasti ne v vzhodnih državah, kjer so glasovi najbolj številni. Tekom dveh let bo vprašanje gledano liberaliziranja Volstead postav postal bolj akutno kot vsako drugo vprašanje. In skoro gotovo je, da predsedniški kandidati ki bo napadal prohibicijo in zahteval, da se Volstead postava opravi ali pa oblaži, dobil pretežno večino glasov v deželi. Suhosot so spredvideli, da nimajo več večine javnega mnenja za seboj, kot so ga na primer imeli še pred dvema letoma. Narodno glasovanje, katero je upeljal časopis "Literary Digest," jasno kaže, kaj misli povprečni Amerikano o prohibiciji. Dvajset milijonov glasovnic je razposlanih meravnito toliko državljanov, in pri uspehi glasovanja so pokazali, da ste dve tretini Amerikancev priprohibiciji, in le ena tretina državljanov še zagovarja totransko postavu.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays
NAROCNINA:

Za Ameriko, celo leto\$5.00 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko, pol leta\$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po ramsalčin: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo in Kanado je ista cena kot za Cleveland po pošti.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0626.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 64. Tue. March 18th, '30.

Jugoslovanska manjšina v Italiji.

Institut za narodne manjšine nam je priposlal daljši spis glede življenja in trpljenja naših rojakov Slovencev in bratov Hrvatov, ki so radi ponesrečene mirovne pogodbe prišli pod italijansko vlado.

Večini naših ljudi je znano trpljenje in tuge našega naroda v slovenski in hrvatski Istri in Primorju, toda tako natančnega opisa življenjskih razmer našega naroda pod italijansko vlado, kot ga nam pošilja "Narodni manjšinski institut" iz Ljubljane, nismo še dobili v pregled. Naj nam bo torej dovoljeno, da v dveh ali treh člankih prinesemo našemu slovenskemu narodu v Ameriki, ki ima v zasužnjenem Primorju tisoče svojih bratov-trpinov, nekaj izvlečka iz žalostnega poročila Manjšinskega instituta.

"Odkar so Italijani zasedli slovensko ozemlje na Notranjskem in v Istri, so storili vse mogoče, da absolutno izbrisajo slovenski karakter Julijske province. Takoj po anektiranju te province so podvojili svoje prizadevanje, da zatro slovenski element, in ko je prišla na krmilo fašistovska vlada, so šli do skrajnih ekstremov.

"Predvsem je laška vlada najprvo odpravila starodavna slovenska in hrvatska imena slovenskih vasi, mest in trgov ter jih nadomestila s popačenimi laškimi imeni, ki so v najboljšem slučaju smešni do skrajnosti. Laška vlada je enostavno prepovedala rabo slovenskih imen mest in vasi v javnem življenju.

"Laška vlada je nadalje prepovedala vse napise v slovenskem jeziku po vsej provinci. Katerikoli trgovec bi imel slovenski napis na svoji trgovini, je bil kaznovan, in obenem so mu odvzeli dovoljenje, da bi še nadalje vodil trgovino. Danes ne morete dobiti na obširni slovenski zemlji, ki je last Slovencev nad en tisoč let, niti enega slovenskega napisa, bodisi na javnih ali privatnih poslopih.

"Potem, ko so zginila originalna slovenska imena naših mest in vasi, so pa še ostala slovenska imena naših ljudi, krščanska in družinska imena, ki so kazala javnosti, da prebiva onod slovenski rod. Fašizmu je bilo to preveč. Zada-viti je hotel tudi lastna slovenska imena, in česar se nikdar prej v zgodovini sveta ni še zgodilo, je povzročila fašistovska vlada. Ljudje so morali spremeniti krščanska in družinska imena tako, da so odgovarjali italijanščini.

"800,000 Slovencev in Hrvatov v Istri, Primorju in Notranjski je moralo zatajiti svoj rod in spremeniti svoje pristno slovensko ime v laško. To pomeni isto, kot če bi 500,000 Amerikancev, naseljenih recimo na Filipinskih otokih, bilo prisiljenih, pozabiti na svoje ameriško ime in slednje spremeniti v španski jezik. Na vsak način bo potrebno, da se ameriškiemu narodu to v vsej živahosti in energiji predoči, da Amerikanci razumejo absolutno, česa je zmožna tako opevana laška kultura, ki sicer slovi v Ameriki, dočim večje puljice ne dobite danes na svetu kot je izraz "laška kultura."

"Kraljevi ukrep, ki je povzročil, da so morali Slovenci in Hrvati spremeniti svoja originalna imena v laška imena, se glasi: Družine v Beneški Juliji, katerih priimki so laškega ali latinskega izvora, in so bila pozneje prestavljena v kak drugi jezik ali potvorjena s tujim akcentom, morajo nemudoma zopet začeti z rabo originalnega laškega imena.

"Na enak način se morajo poitalijančiti vsi drugi priimki, ki prihajajo od mestnih ali lokalnih imen, ker je "dokazano," da so bili vsi prebivalci Julijske Benečije prvotno ali Latinci ali pa tja naseljeni Italijani, ki so pokrvarili svoja originalna imena s tujezemskim naglasom ali spremembo. Kdorkoli ne spremeni svojega imena v italijanščino, in rabi še vedno potem, ko je ta ukaz priobčen v javnosti, svoje originalno ime, mora biti aretiran in kaznovan z globo od 500 do 5000 lir, nakar se mu sodnijskim potom zapove, da spremeni svoje ime v italijanski jezik. Justičnemu ministru se naroča, da skrbi, da se ta odredba nemudoma priobči in tudi izpolnjuje, in justični minister naj gleda, da pride ta odredba pred parlament, ki jo bo sprejel kot pravomočno postavlo.

D O P I S I

Collinwood, O.—Novic nimam posebnih za sporočati, ker jih pa tudi itak že drugi poročajo, ki so bolj zmožni sukati pero kot jaz. O delavskih razmerah se pa sploh ne izplača govoriti, saj jih je mnogo, ki sami poskušajo, kako slabo je. Jaz sem že popolnoma obupal, da bi bilo kaj boljši, dasi obetajo in obetajo, a ni nikjer nič. Vedno večje so trume nezaposlenih.

In pri teh slabih razmerah, bi si marsikdo mislil, da naša družva ne morejo uspevati, pa naj bodo to pevska, ali dramatična družva. Toda kljub slabim razmeram, njih prirreditve vseeno še precej povoljno uspejo. Seve, če

petje pri sreč.

Na svidenje, danes, 18. marca zvečer ob 7:30 v Slovenskem domu na Holmes Ave. Z bratskim pozdravom do vseh zavednih pevcev.

Paul Kogovšek,
15606 Holmes Ave.
tajnik dr. Soče.

Collinwood, O.—V petek večer se je vršilo predavanje v "Čitalnici S. D. D." Predavatelj je bil naš dobro poznani kulturni delavec, Dr. Kern. Udeležba je bila klub razdrapanim razmeram v naši naselbini zadovoljivo povoljna. Predavatelj je bil o tvariini predavanja zelo stvaren in objektivno o položaju pomena čitalnic za nas tukaj živeče rojake. Uvodno se je dotaknil rojstva prve čitalnice v Ameriki, katera se je pred nekako 20 leti organizirala v Clevelandu. Povdarjal je zasluge prvih organizatorjev in omenil med drugimi sedanjega urednika "Ameriške Domovine" Mr. L. Pirca, kot zasluznega moža na tem polju.

Priporočal je veliko čitanje knjig in glede časopisov je bil mnenja, da naj jim bo odprta vsem in prosta pot v čitalnico ne-glede, katero politično ali versko strujo zastopa. Predavatelj je tudi povedal, kaj je razumeti pod besedo "naprednost" in povdarjal je, da napredne stranke do danes še nimamo Slovenci v Ameriki in neumestno je, če si to domišljujemo. Predavatelj je bil mišljenja, da napreden je le tisti, kateremu pred vsem drugim stoji pred očmi kulturni napredek slovenskega naroda. V dokaz trditvi je pokazal na sliko duhovna Simona Gregorčiča na eni strani, ter na drugi strani druge kulturne delavce, kateri so bili v življenju liberalnega miš.

ljenja pa so le skupaj po duhu ideala delali za napredek naroda in obogatili slovensko literaturo z njih delom.

Zdi se mi, da predavatelj je hotel stem reči, da v kakšni zmoti se nahajamo, če si domišljujemo naprednost zgolj v tem, če drugega radi političnega ali verskega prepričanja v dno duše sovražimo. Naprednak je ta, kdor išče si žarkov kulture ne glede od koga in od kod ta pride.

Zeteli bi bilo več takih predavanj, ker razbistrili bi se pojmi v pravi luči in zdanilo bi se marsikomu pred očmi, ki je zavil v plašč slepote v nerazumevanju faktičnega stanja. Hvala Ti doktor, bil si dober.

Čitalničar S. D. D.

Zahvala

Pevski zbor Zarja se zahvaljuje tem potom vsem, ki so pripomogli za spopolnitev orkestra pri predstavi v mestni dvorani. Darovali so sledeči: Mrs. Golob, Jos. Hočvar, Aug. Kabaj, August Kolander, Mike Telich, J. Rotar, društvo Svob. Slivenke, Louis Hafner, Klub društev S. N. D., Frank Barbič, J. Tomšič, Jos. Likar, John Tavcar, društvo Napredne Slovence, Louis Kožuh, John Zakrajšek, Jakob Sušel, Anton Anžlovar, John Marn, Julia Vokach, društvo Adrija, Tončka Jevnik, Joseph Plevnik, John Zavrl in Jos. Kunčič. Hvala tudi g. Trugerju, Steklasu in Žagarju za pomoč pri maskiranju in na odru. Za pevski zbor Zarja,

Jos. Birk, tajnik.

Slovenian Root Hunting Club

Piše A. W. KMET

Naš klub ima sejo vsak prvotek v mesecu. Tako je odprl naš predsednik sejo za mesec marec. Prijazno nagovori člani in pove, da naj bodo mirni, potem pa odpre sejo tako na široko, kot največja vrata pri največjem skednju. Ker so se fantje še vedno pogovarjali, kaj bo na 18. marca, reče predsednik, da moramo biti korajžni in te svoje besede podpre s krepkim udarcem po mizi, da je ena noga pri mizi takoj odstopila. Brat zapisnikar prebere zapisnik zadnje seje in vse dopise in poročila, kar je bilo vse sprejeto. Samo eno točko nismo naravnost sprejeli, ampak smo jo menda vzeli "narazen."

Potem pa pride na dnevni red točka: Razno v korist kluba. Br. predsednik nam pojasni, da nam je sicer gotovo že vsem znano, vendar hoče on še enkrat povdarjati, da pridejo na 18. marca fantje od Euclid Rifle kluba, da se poskusimo, kdo zna boljše streljati. Sprejeti jih hočemo prav prijazno. "Od vas je pa odvisno," je rekel predsednik, "kako se boste obnesli na strelišču."

Nato dobi besedo brat Kavchnik, ki pripomni, naj bomo zelo oprezni, ker so fantje od Euclid Rifle kluba najbrže zelo pripravljeni in bodo poskusili vse mogoče, da nas porazijo in odneso zastavo nazaj v Collinwood.

Potem dobi besedo brat Sušel, ki reče, kot bi zapel: "Fantje, korajžjo po dobro oko, mirno roko, pa dobro bo šlo. Zastava naj ostane pri nas, da jo lahko vidimo vsak čas. Če bo pa šla, naj le gre, saj dobimo drugo zastavo."

Nato je bil pa zaključek seje in pričelo se je s strelskimi vajami, na katere so fantje že težko čakali. Meni se je zdelo, da bi bilo na vsak način zelo koristno, če bi enega stisnil, predno vzamemo puško v roke. Se veliko boljše pomeri potem. Hitro in naskrivaj se odstranim in zopet neopaženo pridem nazaj. Bil sem ravno na vrsti, da streljam. Dobro pomerim in sprožim. Pri tarči je bil eden, ki je pazil, kam

leto krogelj in ko se zletel moja

krogelja v tarčo, zavpije ta: "En komolec previsoko!" Pomerim in sprožim drugič — dva čevlja preveč na desno, tretjič pa pol klaftre prenizko. Izgovarjal sem se, da je luč slaba in da se mi megla dela pred očmi. Seveda nisem povedal pravega vzroka mojega slabega streljanja in če bi ga bil, bi bil dobil gotovo špange, ker pri nas so zelo strogi glede tega.

Na 4. in 11. marca smo tako streljali:

Buchar	118	144
Česen	137	115
Doles	153	149
Gašparac	106	118
Glazar	159	168
Kavchnik	138	142
Kmet	000	160
Kapla	99	83
Mačerol	91	112
Mikšmaš	159	147
Miklaus	146	157
Mihelčič	114	109
Kosec	154	158
Penosa V.	157	162
Peterka	162	155
Pozelnik	—	130
Penosa L.	136	—
Novak	109	140
Strauss J.	134	128
Susel	168	162
Strauss M.	144	150
Spendal	165	152
Sitter	48	54
Skufca	136	—
Speh	125	138
Zebe	—	133
Gabrenja	124	128
Možina	115	147
Papež	—	149

Suhači so se stopili pri kongresnem zaslišanju

Washington, D. C., 14. marca. — Ko je bilo zaslišanje suhačev pred posebnim kongresnim odborom danes na vrhuncu, se je zaslišanje naenkrat prekinilo, ker so se suhači stopili z mokrimi. Suhači so dolžili priče, ki so govorile proti prohibiciji, da lažejo, kar mokrim ni ugajalo. Nastal je tepež, in načelnik zasliševalnega odbora, kongresman Graham iz Pennsilvanije, je zaslišanje takoj ustavil.

STAVA STOLETNIKOV

V okolici Budimpešte bivajo trije bratje Bako, v starosti 108, 103 in 92 let. Najmlajši med njimi rad pije vino in mu pripisuje svojo dolgoletnost. Srednji je strog abstinenc in ne prenaša nobenega alkohola. Starejši zopet trdi, da je vino dobro samo kot želodčno zdravilo in ga uživa prav zmerno že 95 let. Zdjaj so sklenili bratje stavo za prihodnje življenje. Vsak je stavil več tisočakov. Najmlajši dobi, če postane 100 let star, in najstarejši, če ukaša 118 let. Srednji brat zopet čaka na 108. leto. Vsak misli, da mu bo sreča mila.

KAJ JE VIDEL KAVKAZ

Šervonski ponarejevalski proces je zopet enkrat opozoril svet na Kavkaz. Na ono orjaško gorovje na meji med Evropo in Azijo, ki je bilo nekoč pradedovina belega plemena, odkoder se je potem razšlo po Evropi in ji dalo svoj pečat. Srditi Zevz je na kavkaške skale prikoval Prometeja, ker je bil v nebesih ukradl ogenj in ga prinesel ljudem. Na kavkaških gorah se je po vesoljnem potopu ustavila Noetova barka in tako je tam stekla zibelka človeštva. Danes pa je Kavkaz daleč izven vida veldržav in če bi trpljenje Georgijcev, ki ga je odkril proces o ponarejanju červoncev, ne bil pretresel vesti svetovnih narodov, bi se tačas Kavkaza komaj kdo spomnil.

Kavkaz narodno ni ruska pokrajina; carjevi vojskovodje so jo pred 75 leti po težkih bojih osvojili. Kavkaz sploh ni narodno enotna dežela, marveč prebivajo na njej najrazličnejša ljudstva, ki se ločijo med seboj po veri, jeziku in plemenu. Kavkaz je domovina. Čerkezov, Armencev, Kabardincev in Georgijcev ali Gruzincev, ki imajo vsi za seboj slavno zgodovino in staro kulturo. Dvor armenskega cesarja Tigrana je spadal nekoč med najslavnejše dvore na Vzhodu, in o georgijskem kralju Hrakleju je rekel pruski kralj Friderik Veliki, da bi se hotel dati primerjati samo s tem vladarjem. Zadnji neodvisni georgijski kralj je bil Jurij XIII, ki je z rusko carico Katarino II. sklenil prijateljsko pogodbo. Polagoma so Rusi iz te pogodbe izvajali nadvlado in si deželo podvrgli. Georgijci so se izprva obupno upirali, a slednjič so se vdali premoči. Slavna in legendarna je v zgodovini osebnost georgijske kraljice Tamare, ki je vladala ob koncu 13. stoletja. Na njenem dvoru so se zbirali pesniki in filozofi tedanje dobe, na njeno pobudo so Georgijci dobili prevod Platonovih in Aristotelovih del. Razvaline njenega gradu ob gruzinski vojni cesti, pri slikoviti Darjalski soteski, so neizbrisno znamenje velike preteklosti.

Najvišja gora na Kavkazu je Elbrus (5,652 metrov), ki je opasana z ledeniki. Tudi okoli te gore so narodi stekali številne bajke in legende. Stari Perzijci in Arabci so jo imenovali Kalf-Dag. Iz tega je najbrže nastalo ime Kavkaz. Čerkesi, ki žive v njeni sencii, jo imenujejo "Ozga Mašna" — gora blagoslova. V njenih soteskah se baje nahaja vhod v podzemsko deželo, kjer sprejemajo hrabre junake po njihovi smrti vile in paridžini. Na vrhu pa prestoluje božji orel Samurg; če zamahe s kreljutni, nastane vihar, ki pretresa skalovje. Če pa sije solnce in je Samurg zadovoljen, potem splava kakor mila, lepo dišča sapica na armenške livade in bregove ter poplača hrabre Čerkeze.

Gruzinka ali georgijska vojna cesta sega od morja do morja in vježe severne mohamedanske čerkeste pokrajine s krščanskimi Georgijci. Južno od Georgije živi večji del Armencev, ki se sicer imenujejo krištjani, ki so pa ohranili marsi-

Če verjamete, al' pa ne...

Fant je prišel vprašat za roko hčerke. Mama so rekli ja, očeta pa itak niso vprašali. Pa je bila oznanjena velika poročna slavnost, kakor se to šika in spodobi. Bilo je mnogo povabljenih, ker ima družina veliko prijateljev. Za tako slavnost je pa treba tudi vina, menda ja, kaj naj bi pa sicer gostje počeli na ohceti, če bi ne bilo vina. Cel sod starega je čakal na ohcetnike,

na še kakšen je bil!

Pa se primeri, da pripelje grocerijo nevestinim staršem Frank M. (Ga ne bom povedal z vsem imenom, ker ga itak vsi poznate). Srečna mati še bolj srečne neveste, zloži grocerijo v omaro, potem pa reče grocerju Franku: "Frank, počakajte, boste pokusili vino, ki ga bomo imeli za ohcet. Bi rada videla, da bi povedali, če se vam zdi orajt, ker vem, da se vi zastopite na vino."

"O, tisto pa, tisto, na vino se pa zastopim, da malo kdo tako. Vam bom prec povedal, če je dober, ali če je od muh. Kar prinesite ga."

Gospodinja prinese kozarček bliščečega, rdečega ohajčana, ki je kar žarel v kozarcu, kot bi bilo notri samo čisto zlato. Frank ga pokusi, pogleda v strop, pokusi drugič, pa napravi obraz, kot bi z boso nogo stopil na gnojne vile.

"Veste kaj, če mi zamerite ali ne, ta pa ne bo. Nak, ta pa ne. Veste, tak, ki usta na stran potegne, tak ni za na ohcet. Joj, tega ne smete dati povabljenecem, bo zamera. Le mene poslušajte, ki se zastopim na vina, in sem vaš prijatelj in vam svetujem, kar je prav."

Mati neveste bi bila skoro omedlela, ko je zaslišala obsodbo strokovnjaka. Kaj naj napravi? Cel sod ga je šparala za ohcet, sedaj ga naj pa zadnji dan vsega stran vrže. Pa kje naj sedaj drugega dobi?

"Če vi pravite, Frank, da ni zanič, pa ni zanič. Vem, da se vi zastopite na to in poslušala vas bom. Tega bomo zlihi stran, pa drugega dobili," reče gospodinja.

Ko Frank odide, začne premišljevat, kaj naj stori. Na misel ji pride, da zna povedati kak pameten nasvet svak Nace, ki zna tudi precej dobro ločiti dobro od slabega vina. Pokliče ga in Nace pride. Gospodinja mu razloži stvar in mu da pokusiti vino. Nace ga pokusi, enkrat, dvakrat, potem pa reče: "Ti, Lenka, takega vina pa že dolgo nisem pil. Če je Frank rekel da ni zanič, potem se on toliko razume na vino, kot se razumem jaz na primer na žnidarijo. Kar tole vino boš dala na ohceti, pa nobenega drugega. Ampak več kaj naredi? Natoči tegale vina eno galono in postavi galono v moj avtomobil. Potem pa pokliči Franka in mu reci, naj pride pokusiti novo vino; ki sem ga jaz pripeljal." In tako sta napravila. Ko je stala galonca z istim vinom v Nacetovem avtomobilu, pokličeta Franka, ki ima trgovino takoj okrog vogala in Frank je bil v petih minutah na mestu. Gospodinja mu reče:

"Frank, ubogala sem vas in dobila novo vino, Nace ga je pripeljal, da ga pokusimo. Pokusite ga še vi, boste videli, če je ta kaj boljši, kot je bil oni, ki ste ga prej otadlali."

"Kar sem z njim," reče Frank, ki se mu je dobro zdelo, da ga tako upoštevajo. Gospodinja mu prinese kupico vina, ki je bil pa ravno isti, kot ga je Frank prej pokušal in izrekel tako slabo sodbo o njem, pa mu reče: "Veste, Frank, vino ima sicer ravno tako barvo, kot prejšnji, ampak je vse nekaj drugega."

Frank vzame počasi in svečani kupico v roke, pokusi, začmoka, pokusi drugič in končno izpije kozarec do zadnje kapljice. Oddahne se, pa reče: "Ja ja, ta pa ta, o, ta pa ta. Ja to je pa vinček, to. Tegale bomo pa že pili na ohceti, ampak oni drugi ni bil pa prav zanič."

Lenka in Nace se spogledata, ne rečeta pa nič. In tako Frank še danes ne ve, kako je hvalil slabo vino in grajal dobrega. Šele, ko bo tole bral, se mu bo posvetilo.

Katra: "Kaj si pa dala možu za god?"

Jera: "Dvesto cigar."

Katra: "Ježeš, to te je pa dosti koštalo."

Jera: "Ah, kaj, nič ni koštalo. Vse te cigare sem možu med letom pokradla."

Zamorci v mestu želijo same zamorce

Razne zamorske skupine v Clevelandu so sklicale za soboto splošen shod Zamorcev, na katerem se bo zahtevalo, da se odstopi od mestne službe H. H. Crutch, nadzornik oddelka mestne vlade za pobiranje odpadkov. Zamorci bodo zahtevali, da se imenuje na njegovo mesto Zamorec, ne pa belokozec. Tako, tako! Svoji k svojim!

SVETLOBA IN SENCA

Povest

Kmalu potem je naznanila Jerica Gašperju, da se popelje drugega jutra varih ž njim k sodišču, da se izvrši izročitev. Gašper je nekoliko osupnil. Po eni strani mu je bilo ljubo, da se reši nadzorstva in ozirov; milo se mu je pa tudi storilo, ko se je domislil, zakaj da stric tako hiti.

"Pojdi stricu povedat," je naročil sestri, da se nikamor ne mudi. Eno leto lahko še ostane, kakor je bilo."

Klančar se ni vdal in drugega jutra sta se odpeljala. Gašper, ki je vozil, je hotel spredaj sedeti, a Tone mu je rekel, da naj sede poleg njega, da se ne bo videlo, kakor da bi orala in eden za klesče držal, drugi za drevo.

Dolgo časa sta molčala. Gašper si ni upal govoriti, Tone pa ni hotel, ker ni vedel, kakšnih misli da je Gašper.

"Stric," je izpregovoril naposled Gašper, "ali vam ni sporočila snoci Jerica, da se meni nič ne mudi?"

"Sporočila," je dejal Tone, "in vse to sem jaz preudaril. Toda stvari stoji zdaj tako. Če boš ti pameten, si zadosti star; če pa ne boš, ti tudi leta nič ne pomagajo."

Potem sta molčala vso pot.

Pri sodišču se je vse gladko uredilo, in sodnik je razložil tu mlademu gospodarju, s koliko skrbnostjo da je varoval varih njegove koristi in da naj on sedaj dokaže s pridnostjo in razumnostjo, da je res polnoleten. "Zdaj pa glejte," je dejal, "da dobiste kmalu pošteno in pridno ženo!"

Stric in Gašper sta potem kosila skupaj in se kmalu odpeljala proti domu.

"Sodnik meni," je dejal Gašper, "da naj bi se kmalu oženil."

"Saj ti ne kaže drugače," je dejal Tone. "Ali imaš že kakšno nevesto v mislih?"

"Imam in nimam."

"Katero pa?"

"Bricovo."

Tonetu je pregnala ta novica precej neprijetnega spomina na Gašperja iz srca.

"Ali Anko?" je vprašal čez nekaj časa.

"Ne, Rozalko," je dejal Gašper in se obrnil v stran, ker se je nerad spominjal, kako je pri Anki naletel.

"Denarja ne bo," je pripomnil Tone.

"Vem."

"Ampak pridna bo in poštena in z Jerico ne bo grdo ravnala."

Molčala sta zopet, a čutila sta oba, da sta se zelo bližala; za to sta bila tudi boljše volje. Pri slovesu se je Gašper zahvalil stricu za vse, kar je dobrega od njega prejel, in stric mu je prav krepko stisnil roko in mu voščil veliko srečo v gospodarstvu.

Tone je seveda ob prvi priliki povedal Bricu, kar mu je bil Gašper razodel; Bric je povedal ženi in ta je vzela v roke Rozalko. Dekle je zardevalo in se muzalo materi, ko jo je resno opominjala, da se mora vesti zanjeprijetno in modro in ne si norca delati iz Gašperja; zakaj vsak mladenič tega ne prenese; da mora bolj gledati na obleko in ne hoditi okoli razmršena kakor brinov grm.

"In molči, ti neumnica, in ne razklepetavaj, kar si slišala!" je dejala mati, ki je bila v prejšnjih časih tolikokrat očitala hčerki, da se nečimurna preveč ozira na svojo obleko. "Če zvedo ljudje prežgodaj, bodo razdrili."

Tudi ta opomin je bil odveč; saj je bil radosti primešanega dosti strahu. Bog ve, če je oče prav slišal, kar je bil stric povedal, in če je stric Tone prav razumel Gašperja, in zakaj tega ni na izpregled? Tako je bila

Rozalka zdaj vesela, zdaj pobita in vedno razburjena. Med vsako prijetno misel jo je vsilila njena razdražena domišljija vse polno nevarnosti, kako je fant nagel, brez prave stalnosti, kako da si z očetom nista dobra, kako sklepa zakone navadno dota, in Bog ve, kaj še vse. Jerice se je pa zdaj še bolj oklenila, in celo okoli brata Janeza, ki ga je prej zelo v kraj devala, se je začela ljubeznivo smukati, da bi ji povedal kaj o Gašperju.

Ko je nekega popoldne Jerico iskala, je našla na Gašperja. "Zdaj, Rozalka, mi ne uideš," jo je prijel za roko tako trdo, da je bila prepričana, da mu je ne more iztrgati in oči so se mu tako čudno svetile, da jo je vročina izpreletela. "Ti boš moja žena, govori!" in gubančil je čelo, kakor bi ji smel ukazovati.

"Nekoliko moram vendar premisliti," je dejala.

"Nič ne boš premišljevala. Dokler ne dobim odgovora, ne grem odtod!"

"Če že mora biti, v božjem imenu! Ampak izpusti me!" je dejala in zbežala.

Domov pa ni šla; iskala je Jerico, kjer je slutila, da je ni, in urejevala razburkane misli. Lice ji je žarelo od radosti, ko se je izkušala domisliti vseh podrobnosti in malenkosti tega razgovora. Čisto natanko se ni mogla spomniti vseh besed, ki jih je bil govoril Gašper. Seveda, ker je bilo vse tako v naglici. Gašper bo moral še ponoviti, kar je bil rekel. Bog ve, kaj je bila vse preslišala, ko je bila tako vznemirjena in se je morala kar na lepem odločiti. Ali naj bi se bila obotavljala? Čemu? Saj bi se tudi druga nobena ne bila.

Se tistega večera je prišla k Bricovim teta Mana v vas.

"Joj, joj, Anka," je dejala in ogledovala cvetice po oknih, "pri vas pa vedno cvete. Ali imate nevesto v hiši?"

"Jaz nič ne vem," je dejala Anka in se sklonila na šivanje.

"Oh, kako skrivaš, Rozala!" se je obrnila na mater. "Rozalka je vendar nevesta. Ali ni še nič rekla?"

"Kdo?"

"Gašper vendar." Anki je utripalo srce, kakor bi ji hotelo prsi razgnati. Črno se ji je stotilo pred očmi, in kolena so se ji šibila, ko je hitela iz hiše, da si oddahne. Prevzelo jo je grozno kesanje, da je odbila svojo srečo in zagrebala svoje nade. In zdaj je vse končano, in zamujeni trenutek se ne vrne več. — Kakšne misli! Kakšne želje! se je z grozo zavedala. Kakšno žalovanje za posvetnim veseljem in nevoščljivostjo celo proti sestri! Oh, grde misli! — Premagala je svoja čustva, zbrala duha in se vrnila v sobo s trdnim sklepom, da se bo krotila in brzdala.

"Kako, da si tako blede, Anka?" je dejala Mana. "Preveč delaš in premalo počivaš." Medtem je prišla Rozalka. "Poglej to punco, kakšna je! Kar na vrt jo presadimo! Kako je, nevesta?"

"Oh, kako ste sitni, teta!" se je branila Rozalka in objela Anko, in obe sta jokali, ena od veselja, druga pa se je mučila in premagovala, da ne bi bilo od zavistne žalosti.

"Kakor hlija in vrtnica," je razlagala Mana, ki je pa začela, ko je prišel še Bric, resneje govoriti. "Zdaj se smeješ in veseliš, dekle," je dejala; "ampak zakonski stan je težak stan, stan trpljenja in pokore, in neki svetni mož je rekel, da bi se malokdo poročil, če bi premislil vse težave, ki ga čakajo."

"To je res," je dejal Bric, "in ta sveti mož je bil gotovo oženjen."

"Če so druge pretrpele, bo Rozalka tudi," je pripomnila mati.

"Naj bo, kakor je božja volja," je dejal Bric, ki se je spomnil, koliko da je trpela rajna Jerica in če se morda Rozalka pri Gašperjevem sinu ne bo godilo bolje.

"Medve, Anka," se je obrnila

Mana k Anki, "pa bova ohranili svoj dekliski stan, prosti in nezavezani. Rožmarin ima svoj duh, naj bo zelen ali pa suh. Zelen venec bova nosili, in belo krsto nama bo stesal Tone ali pa France."

Anka je tiho prikimala, žalostna, da se ne more s sestro tako od srca veseliti, kakor bi se bila rada.

Pozneje je prišel Gašper z Janezom, in mati ga je sprejela prijazno, kakor da bi se zadnje čase ne bilo nič prigodilo, nič izpremenilo. Staremu Bricu je bil pa kakor tudi Gašperju spomin prešlih dogodkov še na poti, da se nista mogla neprisiljeno razgovarjati. Anka je bila vesela videti; Gašperjev oče pa se je umikala, brez težave; zakaj fant si jo je komaj upal pogledati; tako vzvišena in sveta se mu je zdela.

Novica o zaroki se je še tisti večer raznesla po vasi, in še tisti večer je Tetrevu Rožmanka vrata pokazala.

Pri Bricu so začeli pripravljati balo. Tone in France sta delala postelje, omare, škrinjo, zibelko in kar je drugega potrebnega pohištja.

"Ampak hrastov in orehov les, Tone," je dejal Bric, ko je prišel zraven, "to je zame predragotno."

RAZNE VESTI.

SPOŠTOVANJE PRED TISKOM

Stari pisatelji so Kitajcem vcepili veliko spoštovanje do tiskane besede. Tiskane besede so jim bile svete. Zato je tudi bilo prepovedano z a metavati knjige in časopise; to je veljalo za onečastenje. Da bi se pa vendar rešili neporabljivega tiskane časopisa, so sežidali po mestih "darilne stolpe", visoke votle stolpe, kamor so metali stare knjige, pisma, račune itd. Še danes hodijo na Kitajskem po šolah in uradih posebni posestreški, ki proti plačilu odnašajo popisan papir, da ga sežgo. Danes, ko se na Kitajskem zelo dosti tiska, je to spoštovanje sicer padlo, a še vedno srečaš pravovernega Kitajca, ki spoštljivo pobere košček potiskane papirja s tal in ga zaltači v kako zidno razpoko, da ga ne pohodijo.

IGRALSKA SREČA

V Monte Carlu se je že predela predpomladna sezija in tujci, pred vsem Američani hitijo pripravljati svoj denar. Te dni je imel bajno srečo neki argentinski Italijan. Stavil je 70.000 frankov na rdečo. Njegova barva je zadela sedemnajstkrat zaporedoma! Dobil je nad milijon frankov in je potem odšel naravnost na vlak. Stari igralci rpiopovedujejo, da je to prvi slučaj po vojni. Samo leta 1913. je zadela rdeča barva tekom 45 minut 19-krat po vrsti. Takrat je moral blagajnik ustaviti igro pri svoji mizi, ker ni imel več denarja, da bi izplačeval dobičke.

KAKO SE MNOŽE JAPONCI

Po uradnih podatkih je narastlo prebivalstvo države "vzhajajočega sonca". Japonci, na 70 milijonov prebivalcev. Japonska ima več prebivalcev kakor vsaka država v Evropi razen Rusije. Prekaša jo samo še Anglija, če ji prištejemo njene prekomorske dežele, in Združene države Severne Amerike, ki štejejo okrog 110 milijonov ljudi. Leta 1880 je imela Japonska 25 milijonov prebivalcev, leta 1905, med rusko-japonsko vojno, 50 milijonov in sedaj jih ima 70 milijonov. V zadnjih treh mesecih preteklega leta se je prebivalstvo pomnožilo za 369.000 oseb, to se pravi: v enem mesecu za 123.000 oseb, v enem tednu za 28.000, v enem dnevu za 4.100, v eni uri za 171 oseb.

Vesti iz domovine

Čuden novorojenček. Iz Mokronoga poročajo, da je v Martinji vasi nedavno porodila mlada žena dete, ki je imelo levo nosnico skupaj zraščeno. Razen tega je bilo dete brez gornje čeljusti in ni imelo na eni strani nič ustnic. Dete ženskega spola, ki so ga umetno vzdrževali pri življenju, je pred nekaj dnevi umrlo.

Samomor na Jelačičevem spomeniku v Zagrebu. Dne 5. februarja so bili pasantje Jelačičevega trga priče strašnega samomora, izvršenega na stopnicah spomenika bana Jelačiča. Neki delavsko oblečen mož je sedel na najvišjo stopnico spomenika čepel in se močno snežilo in je bila stopnica popolnoma mokra. Nenadoma je legel vznak, izvlekel britev ter si prerezal vrat, tako da je kri brizgnila po spomeniku in pločniku daleč naokrog. Na klicanje ljudi so prihiteli uslužbenci iz bližnje bolnice usmiljenih bratov ter odpeljali moža v bolnico. Neznavec je že med prenosom umrl, ne da bi se bil zavedel. Pri pokopnem so našli neke spise ter potni list za Belgijo, glaseč se na ime Franje Kranjeviča, doma iz Prozora v Liki. Vse kaže, da je bil Kranjevič na poti za zaslužkom v inozemstvo, da pa je v času svojega bivanja v Zagrebu napravil ves denar ter izvršil zaradi tega samomor, čim se je iztreznil.

Izpiranje zlata v Dravi. Kakor poročajo iz Varaždina, se medmurski kmetje iz vasi Drnja v zadnjem času mnogo bavijo z izpiranjem zlata. Ljudstvo jih imenuje "zlatarje." Pretekli teden sta dva taka "zlatarja" nabrala večjo količino zlatih zrnec iz dravskega peska ter jih v Varaždinu prodala za 3800 Din. Slučajno sta našla ugodno mesto, bogato na zlatih zrnih. Sedaj se je za to zlato zainteresirala tudi država ter je dala vrstati peščeno dravsko obalo na več krajih do globčine 21 metrov. Vsak meter zemlje se posamič dvigne na površino. Največ zlata se nahaja v globini šest do sedem metrov.

DNEVNE VESTI

Visoka varščina za aretirane komuniste

New York City, 14. marca. — Wm. Foster, ki je bil leta 1928 predsedniški kandidat komunistične stranke v Ameriki, kot tudi štirje njegovi tovariši, so morali danes položiti vsak \$12.500 varščine, predno jih je policija izpustila iz zaporov. Vsi so obtoženi, da so tekem komunističnih nemirov 6. marca ranili nekega policista v namenu, da ga ubejijo. Zagovarjati se bodo morali radi nameravanega uboja.

Nemška republika in komunistični poslanci

Berlin, 15. marca. — Nemški državni zbor je z veliko večino glasov odtegnil imuniteto komunističnim poslancem v državnem zboru, kar pomeni, da bodo morali komunistični poslanci pred sodnijo, da se zagovarjajo, ker so hujskali delavce k uporoti vladi. Državni poslanci niso odgovorni za svoje govore v javnosti nikomur, razen če državna zbornica tako sklene, ki je odredila, da se komunistični poslanci izključijo in oddajo sodniji.

Gandhi je zbolel na protestnem potovanju

London, 17. marca. Mahatma Gandhi, vodja indijskega upora napram Angležem, je na svojem potu proti Cambay nevarno zbolel. Vročje indijsko solnce je povzročilo popolno onemoglost. Odpeljali so ga v bolnico. Gandhi je star že 61 let.

Na Poljskem imajo mini-srersko krizo

Varšava, 17. marca. Poljski kabinet je danes podal odstavko, potem ko je poslanska zbornica izrekla delavskemu ministru nezaupnico.

Lev je raztrgal v cirkusu krotilko

Kassel, Nemčija, 16. marca. brez ozira na svojo lastno varnost, se je podala danes neka cirkuska krotilka divjih zveri v transportni voz, kjer se je nahajal njej najbolj priljubljeni lev. V istem vozu se je nahajal tudi velik medved, in lev ter medved sta se spopadla. Krotilka ju je hotela ločiti, in je pri tem zgubila lastno življenje. Posrečilo se ji je najprvo medveda spraviti proč od leva, toda slednji je takoj potem skočil na žensko in jo razmesaril. Prišli so uslužbenci cirkusa, ki so potegnili žensko ven, toda ne prej, dokler niso leva ustrelili. Tudi medved je podlegel poškodbam.

vedel. Pri pokopnem so našli neke spise ter potni list za Belgijo, glaseč se na ime Franje Kranjeviča, doma iz Prozora v Liki. Vse kaže, da je bil Kranjevič na poti za zaslužkom v inozemstvo, da pa je v času svojega bivanja v Zagrebu napravil ves denar ter izvršil zaradi tega samomor, čim se je iztreznil.

Izpiranje zlata v Dravi. Kakor poročajo iz Varaždina, se medmurski kmetje iz vasi Drnja v zadnjem času mnogo bavijo z izpiranjem zlata. Ljudstvo jih imenuje "zlatarje." Pretekli teden sta dva taka "zlatarja" nabrala večjo količino zlatih zrnec iz dravskega peska ter jih v Varaždinu prodala za 3800 Din. Slučajno sta našla ugodno mesto, bogato na zlatih zrnih. Sedaj se je za to zlato zainteresirala tudi država ter je dala vrstati peščeno dravsko obalo na več krajih do globčine 21 metrov. Vsak meter zemlje se posamič dvigne na površino. Največ zlata se nahaja v globini šest do sedem metrov.

Pes visel 14 dni na žici in živi

New Castle, Pa., 17. marca. Pred 14 dnevi je zginil iz hiše Clyde Hyde velik policijski pes, katerega so zlasti otroci v okolici jako radi imeli. Vse iskanje za njim je bilo zaman. Včeraj so ga pa našli, ko je visel, zapleten z zadnjimi nogami v neko žično ograjo, kake pol milje od doma. Pes je bil še živ, in je živinozdravnik izjavil, da bo še živel. 14 dni je visel na žični ograji in je medtem shujšal za 20 funtov.

* Dva mlada zrakoplovca sta bila ubit v nedeljo v Zanesville, Ohio.

* Dr. Hugo Eckener, vodja "Graf Zeppelina," se je podal na pot v New York.

© V Cleveland je dospel Samuel Young, kitajski generalni konzul iz New Yorka.

ZAKAJ JEMO RAJE SKOR-JO NEGO SREDICO?

Malo je ljudi, ki pri kruhu ne bi ljubili bolj skorje nego sredice; preste, rogljiči in malo pecivo, pri katerem ni skoraj nič sredice, veljajo kot slaščica. Kakor vsak splošen pojav v življenju, ima tudi to dejstvo svoje globlje vzroke.

Profesor Kestner v Hamburgu je ugotovil, da ostaneta skorja in pražen kruh skoraj dvakrat tako dolgo v želodcu kakor sredica. Njuna sitnostna vrednost je torej večja. Kestner zato predlaga, da naj se pečejo le čisto majhni kruhki, ki imajo čim več skorje in čim manj sredice. Pri kruhu igra bistveno vlogo drožje (kvas). Njegov pomen pa nikakor ni samo v tem, da testo dvigne, zrahlja, marveč se vrši tu še posebno biološko dogajanje, ki v drožnih celicah poleg vretja sprošča še celo vrsto snovi, ki dajejo kruhu okus. Te snovi, ki nastajajo pri praženju (snovi v skorjici), obujajo tek in povzročajo izločenje v želodčni sluznici. So torej za pravilno prehrano in prebavo velike važnosti. Vrhu tega pa vsebuje drožje obilo vitaminov vrste B, ki so v prehrani nujno potrebni. Narodi, ki jedo kvašen kruh, ne poznajo bolezni beriberi, ki uničuje narode, katerih glavna hrana je riž. Po vsem tem pametna gospodinja ne bo nikoli rabila kemičnih sredstev namesto drožja za karkoli testo, kajti kemična sredstva morejo testo samo dvigniti, zrahljati, vitaminov in okusnih snovi pa ne vsebujejo nobenih. Kolači, šartlji itd., ki so napravljani s kemičnimi sredstvi, tudi po okusu niti zdaleč ne dosegajo peciva, ki je shajalo s pomočjo droži.

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober vspeh.

Joško Penko

Začel je poslovati kot naš zastopnik Mr. Joško Penko, vsem dobro poznani dosedanj oglasnik in tajnik Slovenskega delavskega doma v Collinwoodu. Mr. Penko bo posloval kot naš zastopnik v Collinwoodu, Nottinghamu in Euclid Village. Opolnomočen je pobirati naročnine, oglaševati tiskovine, nabirati novice in sploh vsa dela, ki so združena s časopisom in tiskarno. Mr. Penko je inteligen, delaven mož, ki zasluži polno vaše zaupanje. Vse naše prijatelje in naročnike prosimo v omenjenih krajih mesta, da se vselej z zaupanjem obrnejo na njega, ker smo prepričani, da jim bo znal točno, pošteno in razumno postreči.

Dva lota naprodaj

v West Parku, št. 512 in 513, vsak 40 čevljev širok na frontu. Loti so plačani. Lota se nahajata blizu šole. Vprašajte na 988 Addison Rd., suite No. 55. (66)

Harmonike

naprodaj, trivrstne, z zabojem vred. V jako dobrem stanju. Se prodajo poceni radi odhoda v staro domovino. 1416 E. 27. St. (66)

Zahvala

Rada bi se na tem mestu zahvalila vsem, ki so pripomogli, da sva tako lepo in slovesno praznovala najino srebrno poroko, kar se je vršilo dne 15. februarja. Obema srebrno poročencema je bila prirejena krasna "surprise party" in sicer v krogu domačinov in povabljeni so bili sledeči: Mrs. A. Anzlovar, ki je bila tovarišica neveste pred 25. leti, in Mr. Frank Suhadolnik, ki je bil kot tovariš, Mr. in Mrs. A. Grdina Sr., Mr. in Mrs. John Zulich in družina, Mr. in Mrs. Gerneck in družina, L. Urbančič in družina, Mr. in Mrs. Perpar, Mr. in Mrs. J. Petrich, Mr. in Mrs. Pugel, Mr. in Mrs. Jakše, Mr. in Mrs. Svete in družina, Mr. in Mrs. F. Jelerič, Mary Petrinec in Mr. in Mrs. L. Hrovatin. Vsem tem imenovanim izrekava prav iskreno zahvalo. Zlasti iskrena zahvala omoženi hčerki in možu Mr. in Mrs. Jakše, ki sta na svoje stroške vse tako lepo pripravila, zahvala Mr. in Mrs. Zulich, ki sta naju izpeljala iz hiše, češ, da bosta pokazala svojo novo hišo, lepa zahvala sinu Franku, ki je naredil party, zahvala Miss Louise Brezar, Mr. in Mrs. Starman, Mr. in Mrs. Jerich, Mr. Josip Barbič. Mrs. Brezar nam je dala krasne cvetlice, in hvala Mr. Zulichu in Mr. Grdina za lepe govore. Bil je krasen večer, ki nam vselej ostane v spominu.

Mr. in Mrs. Frank in Ivana Petrovič.

Dve sobi

se oddasti v najem za fante, s hrano ali brez. 1143 Norwood Rd. (65)

Po ukrepi predsednika Hooverja, bo vihrala zastava na Beli hiši v Washingtonu 30 dni na poldrogu, v znak žalovanja za pokojnim William H. Taftom.

Naprodaj je

farma, ki obsega 75 akrov. Farma je ob tlakani cesti, blizu Geneva, Ohio. Vredna je \$5000, prodaja se za \$3500. Vprašajte na 19704 Shawnee Ave. (64)

71 let skušnje

naše trgovine vam zagotavljajo pravi premog za vaš furnez, peč ali grelnik, po pravi ceni.

The Yates Coal Co.

Henderson 0280, Main 7878, Garfield 1900.

Thur.-Sat.-Tue.

Naprodaj

je posestvo v vasi Hinje, št. 27. Posestvo obstoji iz hiše, dveh vrtov s sadnim drevjem, tri se-nožeti, devet njiv, ena stelnica in dva dela gozda. Za ceno in za pojasnila se obrnite na Mihaljevič Bros., 6201 St. Clair Ave., Cleveland, O. (Mar. 7. 14. 18. 21. 25.)

BRAZIS BROS.

FINE OBLEKE IN VRHNJE SUKNJE PO \$14.50 6905-97 Superior Ave.

Priporočilo!

Slovenska grocerija se v ljudno priporoča Slovincem in Hrvatoma za obila naročila svežega grocerijskega blaga po jako zmernih cenah. Vsa naročila se razvažajo tudi na dom. Lahko tudi telefonirate.

Jos. Modic

1033 E. 62nd St. Tel. Endicott 8905. (Fri. Tue. 68)

Pomlad se bliža!

Kam gremo po fino vrtno orodje? Gotovo k Louis Zdešarju, ker pri njem se dobi dobro blago in cene, saj je zmerne. V zalogi ima peči, naj-boljša pralne stroje kot Apex in Universal. Ina tudi prav poceni, toda zelo trpežne naprave za streho pokrivati. Torej le ne mislite se pri

LOUIS ZDEŠAR

687 E. 200TH STREET Tel. Kenmore 0403-W

ZA VELIKO NOČ

POŠLJITE DENAR SVOJIM DRAGIM V STARI KRAJ ZA PIRHE

potom

JOHN L. MIHELICH CO.

v S. N. Domu. 6419 St. Clair Ave.

NIZKE CENE

TOČNA IZPLAČITEV

ULJUDNA POSTREŽBA

TAJNOST LJUBOSUMNEGA VOJVODE

Spisal GABARIOU

za "Ameriško Domovino"
A. SABEC.

"Pridite jutri večer ob pol-enajstih k malim vratom, ki bodo samo prislonsjena ter s kamnom podprta. Če jih odrinete, se bodo odprla in ko stopite v vrt, zaploskajte nalahno z rokami, da bom vedela, da ste prispele."

Dijana je skrita prisluskovala tem besedam, in ker je dobro vedela, da se bo vojvodinja skesala te obljube, se ni potem ganila od nje, dokler ni Georges odšel, da bi ji ne dala prilike, da mu svojo obljubo prekliče. Tudi naslednjega dne je bila ves dan okoli svoje žrtve ter se poslovala od nje šele tedaj, ko je že skoro napočila ura tega se stanka.

Sele, ko je bila vojvodinja sama, je izprevidela vso grozo svoje prenegljenosti. Dala bi bila vse, če bi bila mogla preklicati obljubo, ki jo je dala večeraj de Croisenoisu, toda zdaj je bilo prepozno.

V zadnjem hipu se je domislila, da bi šla zapahnit vrtna vrata, toda tedaj se je začel lahen plosk rok. Nesrečna žena! Ker je Georges vedel, da je vojvoda to noč pri svojih hlevih, se ni pomišljal, temveč šel preko vrta naravnost proti palači, v katero je neovirano stopil. Ko je Marija vzela svečo ter s tresočimi nogami stopila proti vratom in jih odprla, je stala iz obličja v obličje z njim.

Ob pogledu na moža, ki ga je ljubila, se je zgrozila in vzkliknila:

"Bežite, bežite nemudoma, si cer sva izgubljena!"

Toda zdelo se je, da je Georges ni slišal. Vojvodinja se je umaknila nazaj in se pomikala počasi dalje, dokler ni dospela do nasprotne stene, kjer ni mogla več naprej.

Vojvodinja se je med tem toliko zbrala, da je rekla:

"Tako morate oditi iz hiše. Bila sem blazna, ko sem vam večeraj rekla, da pridite. Vem, da ste predobrli in preplemeniti, da me ne bi poslušali, če vam povem, da je moja slabost zdaj premagana in da se mi je zdaj vrnil razum. Vse to mi boste verjeli, če vam povem bridko resnico: Georges, jaz vas ljubim."

Mladi mož je globoko vzdihnil, ko je slišal to priznanje.

"Da," je nadaljevala Marija, "polovico svojega življenja bi dala, če bi mogla biti vaša žena. Georges, ljubim vas, toda glas dolžnosti je močnejši kakor še pet srca. Naj umrem žalosti, toda na mojem poročnem vencu ne sme biti madeža. Zbogom!"

Georges je zmajal z glavo in hotel nekaj izpregovoriti.

"Pojdite!" je rekla vojvodinja v ukazovalnem tonu. "Tako me zapustite!" In nato, ker ni on storil niti koraka, da bi jo zapustil, je nadaljevala: "Če me res ljubite, naj vam bo moja čast tako draga, kakor vam je vaša in glejte, da me ne boste več videli. Jaz sem vojvodinja de Šamdus, in ime, ki ga nosim, bom ohranila čisto in brezmadežno. Nikoli ne bom nezvesta svojemu možu!"

"Čemu pravite 'nezvesta'?" Tudi jaz zaničujem ženo, ki se smeje soprogu, katerega goljufa, toda spoštujem ono, ki tvega vse, da sledi onemu, ki ga ljubi njeno srce. Marija, ostavi vse, naslov, ime in imetje in zbeži z menoj."

"Preveč vas ljubim, Georges," je odvrnila z nežnim glasom, "da bi upropastila vašo bodočnost, kajti napočil bi dan, ko bi obžalovali svoje dejanje."

Georges je ni popolnoma razumel.

"Ali mi ne zaupate?" je vpra-

šal. "Mislite, da bi bili onečlašeni? Ali ne bi tudi jaz delil z vami sodbe sveta? Bežite z menoj v kako daljno deželo, kjer bova srečno živela pod imenom, katerega si boste izbrali."

"Oh, ne smem vas poslušati," je divje vzkliknila. "To je nemogoče."

"Nemogoče? Zakaj? Povejte mi, zakaj!"

"Ah, Georges," je zaihtela. "Če bi vi vedeli —"

Georges je stopil k njej ter ji položil roko okoli pasu, in baš ko jo je hotel poljubiti, so Marijine oči v nemi grozi zastrmele v vrata, ki so se med tem tiho odprla: na pragu se je pojavil Norbert de Šamdus, ves mrk, mrvaškobled in strašen.

De Croisenois je v trenutku pregledal položaj, v katerega je spravil ubogo ženo; obrnil se je proti vojvodi in zaklical:

"Ne stopite bliže; ostanite, kjer ste!"

Grenak vojvodov smeh mu je dal spoznati neumnost njegovega ukaza. De Croisenois je povedel vojvodinjo do naslanjača, kjer jo je nežno posadil na sedež. Vojvodinja se je kmalu zavedla, in ko je odprla oči, je čital Georges v njih popolno odpuščanje za moža, namreč za njega samega, ki je uničil vse njene nade in njeno življenje samo.

To priznanje, ki ga je bral Georges v njenih očeh, mu je vrnilo nenadoma spet njegov dušni mir in samoobvladanje, da se je v naslednjem trenutku obrnil proti Norbertu:

"Naj je bil položaj, v katerem ste naju našli, še tako kompromitirajoč," je rekel Georges de Croisenois, "vendar sem samo jaz tisti, ki zasluži kazen; vojvodinja si nima ničesar očitati. — Brez njene vednosti in brez njegove dovoljenja sem se drznil vstopiti v to hišo, ker sem vedel, da bodo vsi vaši služabniki odsotni."

Norbert je stal še vedno molče na pragu. Tudi on si je moral šele zbrati svoje misli. Ko je stopal po stopnicah, je vedel, da bo našel svojo ženo z ljubimcem, toda tega ni pričakoval, da bo ta ljubimec Georges de Croisenois, katerega je od vseh najbolj sovražil. Ko je spoznal Georgesga, se je komaj premagal, da mu ni skočil za vrat. Tega moža je že itak osumil, da mu je odčutil Dijano, zdaj ga je pa našel še v vlogi ljubimca svoje žene. Norbertovo obličje je bilo kakor iz granita izklesano, toda v srcu so mu švigali zublji pekla; kolena so se mu šibila in trenutno je bil naravnost blazen.

Croisenois je prekrizal roke na prsih in nadaljeval:

"Šenkaj sem prišel skoraj v trenutku, ko ste vi vstopili. Toda, zakaj niste vstopili malo prej, da bi čuli, kar se je govorilo med nama? Oh, če bi bili prej tu, tedaj bi videli vso veličino in plemenitost duše vaše žene. Priznavam svojo krivdo, toda saj sem vam na razpolago, da vam dam vsako zadoščenje, ki ga zahtevate."

"Iz vaših besed posnemam," je odvrnil Norbert počasi, "da merite na dvoboj, to se pravi: ker ste nočjo uničili mojo čast, hočete jutri uničiti moje življenje. V igri, katero ste vi igrali, zastavlja mož svoje življenje, in, zdi se mi, da ste vi to igro izgubili."

Croisenois se je priklonil. Norberta je strašil njegov lastni glas in hitreje je nadaljeval:

"Čemu naj bi jaz tvegval v dvoboju svoje življenje? Prišel sem v svoj lastni dom, našel sem vas

pri svoji ženi, in če vam razstrelim možgane, me bo sodišče oprostilo vsake krivde." Ko je izrekel te besede, je potegnil iz žepa revolver ter ga nameril na Croisenoisa. Georges ni niti z očesom trenil, ko je videl sključen Norbertov kazalec na jezičku revolverja.

"Ustrelite," je zaklical Croisenois, "tak ustrelite!"

"Ne," je odvrnil Norbert ledeno, "ker sem prišel do zaključka, da bi mi bilo vaše truplo v veliko nadlego."

"Torej kaj kanite storiti?"

"Mislim vas usmrtiti," je rekel vojvoda s takim sovraštvom, da je Croisenois kljub njegovemu pogumu stresel mrz. Da, usmrtil vas bom, toda ne z revolverskim strelom. Eden naju dveh mora izginiti z zemeljske površine na tak način, da ne bo ostalo niti sledu za njim."

"Prav. Toda povejte mi, kako si to mislite?"

"Tako. Mesto, da bi se poslužil pravice, ki mi jo daje zakon ter vas ustrelil, sem pripravljen riskirati svoje življenje napram vašemu. Življenje za življenje!"

Georges je olajšano vzdihnil. "Jaz sem pripravljen," je odgovoril, "kakor sem vam že prej povedal."

"Da, čul sem vas; toda zapomnite si, da to ne bo navaden dvoboj ob solnčni svetlobi in s sekundanti in pričami, ki bi gledale na pravilnost borbe."

"Torej se ova borila natančno tako, kakor vi želite."

"Če je tako, si volim meče kot orožje, vrt, kot mesto dvoboja in čas, takoj to uro."

Croisenois se je ozrl skozi okno v noč.

"Vi si mislite," je rekel Norbert, ko je videl Georgesov pogled, "da je noč tako temna, da ne bova videla rezil svojih mečev?"

"Da, to si mislim."

"Glede tega si ne delajte skrbi; dovolj bo svetlobe za to smrtno borbo v vrtu, kajti zapomnite si, da bo ostal samo eden. Razumem vas. Ali naj greva takoj dol?"

Norbert je negativno zmajal z glavo.

"Preveč se vam mudi," je rekel, "in ne daste mi niti časa, da vam povem svoje pogoje."

"Koncem vrta je kos zemlje, ki je tako vlažen, da tam ničesar ne raste in tja skoraj nikoli ne stopi človeška noga. Na ta prostor bova šla midva. Vsak od

naju bo vzel motiko in lopato in v kratkem času lahko izkopljemo dovolj veliko jamo za truplo onega, ki bo v tem boju padel. Ko bo to delo opravljeno, bova vzela meče in pričela bova boj na življenje in smrt; tisti, ki izide živ iz te borbe, bo prijel truplo svojega nasprotnika ter ga odvel k jami in vrgel vanjo, nakar bo jamo zasul s prstjo in jo pokril s suhim listjem."

"Nikoli!" je zaklical Croisenois. "Nikoli ne pristanim v te barbarske pogoje!"

"Ne?" je vprašal Norbert. "Torej se bom poslužil svoje pravice. Ura kaže pet minut do enajstih. Če se niste odločili, ko udari enajsto, vas ustrelim."

Revolverjeva cev je bila samo nekaj palcev od Georgesovega srca. Croisenois je premišljal kakor v deliriju. Zdelo se mu je, kakor da je vse to samo strašna vizija težkih sanj.

Na desni je dr. Frederick A. Cook, ki je trdil, da je leta 1908 odkril severni tečaj. Pred petimi leti je bil prijat in obsojen, da je prodajal ničvredne delnice oljnatih vrelcev in je bil obsojen na 14 let ječe. Odse del je samo pet let, in je bil sedaj pomiloščen.

Spodaj na desni je Irena Shrader, proti kateri se te dni vrši sodna obravnava v New Castle, Pa. ker je ustrelila državnega policista Brady Paul. Ustreljeni policist je ustavljal avtomobil, v katerem se je omenjena vozila s svojim 4 letnim sinčkom in svojim ljubimcem. Ko ju je pričel policist izpraševati, ga je Irena hladnokrvno ustrelila. Mali dečko, njen sinček, jo je potem izdal, ko je izpovedal, da je mama ustrelila policajca.

"Samo še dve minuti časa imate," ga je opozoril Norbert.

Croisenois se je zgrozil; njegova duša je bila daleč proč od te strašne sedanjosti. Pogledal je na uro, nato na svojega sovražnika in končno na Marijo, ki je ležala na divanu in katere posineli obraz bi svedočil, da je mrtva, da ni vse njeno telo od časa do časa pretreslo histerično ihtenje. Georges je videl, da se je ne sme pustiti v takem stanju, toda kaj mu je bilo storiti? "Moj Bog, usmili se nas!" je vzdihnil. "Na milost in ne milost sva izročena blaznežu."

Z občutkom smrtnega strahu v svojem srcu se je vprašal, kakšna bo usoda te ženske, če bo moral on umreti. "Zavoljo te žene," in tisti, ki bo ostal živ, bo moral

si je mislil, "moram usmrtiti tega moža, ali pa bo njeno življenje eno samo dolgotrajno trpljenje. In pri Bogu, usmrtil ga bom!"

"Jaz sprejemem vaše pogoje," je rekel glasno. Izrekel je baš o pravem času, kajti komaj mu je bila beseda iz ust, je ura udarila enajsto.

"Hvala," je odvrnil Norbert hladno ter povesil revolver. Zdaj se je oglašil Georges:

"Toda to ni vse," je dejal, "tudi jaz vam imam predložiti gotove pogoje."

"Ampak, domenila sva se —"

"Čakajte, naj vam pojasnim: borila se bova v vrtu, v temi in brez prič. Izkopala bova grob

pokopati svojega mrtvega nasprotnika. Ali je tako, ali ne?"

Norbert se je poklonil.

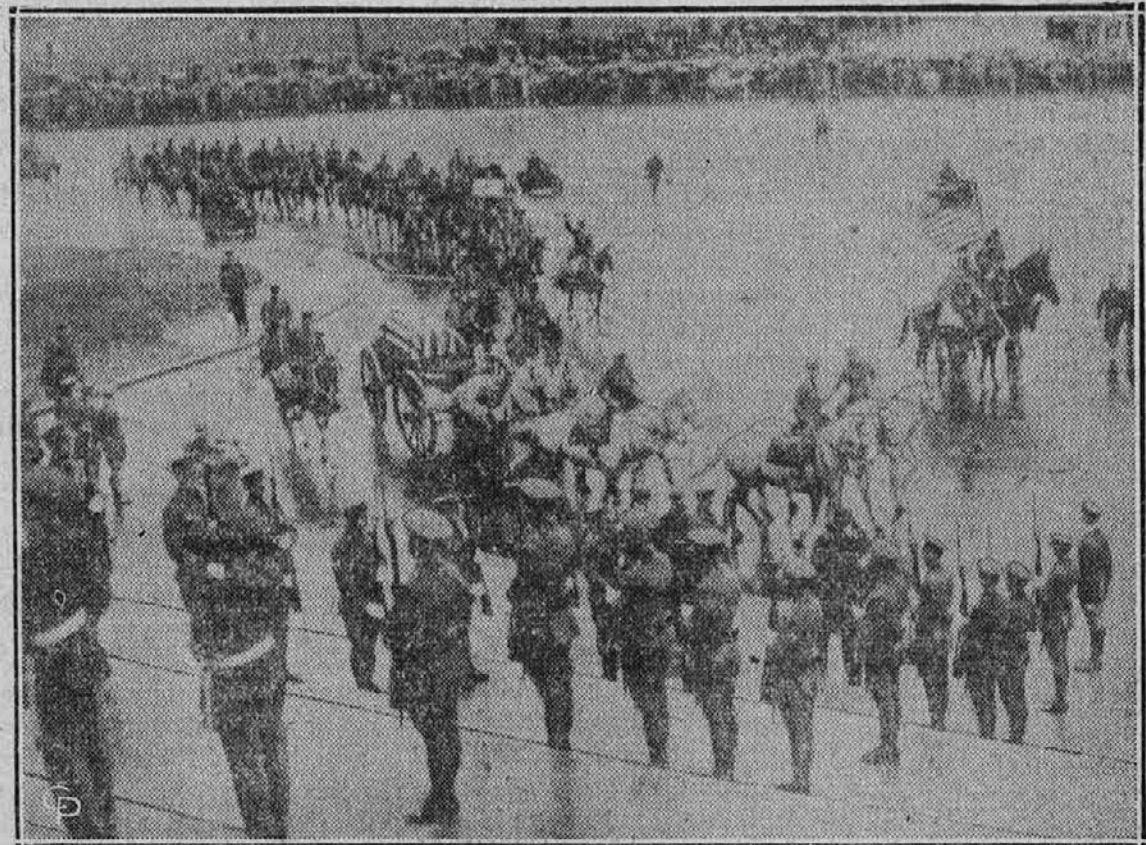
"Toda," je nadaljeval Norbert, "kako veste, da se bo vse končalo tukaj in da zemlja ne bo izdala najine skrivnosti? Lahko se pripeti, da pride nekega dne ta skrivnost na dan in da bo tisti, ki ta boj preživi, obdolžen umora, odveden k sodišču in obsojen."

"To je seveda prav lahko mogoče."

"In mislite, da sem jaz pripravljen tvegati kaj takega?"

"Gotovo, da obstoja ta riziko," je odvrnil Norbert flegmatično,

"toda baš za to imava tem večji vzrok obo, da stvar prikrijeva." (Dalje prihodnjič.)

Obe sliki predstavljata pogreb pokojnega William Howard Tafta: gornja slika kaže spreved, ki je prišel v dežju pred kapitol v Washingtonu, spodnja pa mrtvaški oder v kapitolu.

Pohod komunistov in brezposelnih v New Yorku. Gornja slika kaže množico predno se je razvila parada, spodnja pa kaže, ko je policija na konjih naskočila komuniste. Pri tem je bilo ranjenih več kot 100 oseb, med temi sedem policajev.